

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
A Factors Affecting the Tax-Paying Intentions of
Ramkhamhaeng University's Students

ชนิษฐา มนัสมนธรรม
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Khanittha Manasmanothum
Email: 6614154099@rumail.ru.ac.th
Faculty of Business Administration Program in Accounting,
Ramkhamhaeng University
Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่แตกต่างกัน ขณะที่ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า หากนักศึกษามีปัจจัยด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม ปัจจัยด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม ในขณะที่หากนักศึกษารู้วิธีการคำนวณภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลง ทั้งนี้ปัจจัยทั้งสองสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการเสียภาษีได้ร้อยละ 52.6

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี, ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน, ความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

Objective of the research subject “A Factors Affecting the Tax-Paying Intentions of Ramkhamhaeng University's Students” is (1) To study the intention to pay personal income tax of Ramkhamhaeng University's Students. (2) To study the intention to pay personal income tax of Ramkhamhaeng University's Students classified by personal factors. and (3) To study the influence of tax knowledge factors and planned behavioral factors affecting the Tax-Paying Intentions of Ramkhamhaeng University's Students. The study indicated that Personal factors such as gender, age, faculty, year of study, average monthly income, sources of income, average monthly expenses, and different tax-filing experience made the intention to pay personal income tax not different. the influence of tax knowledge factors and planned behavioral factors affecting the Tax-Paying Intentions of Ramkhamhaeng University's Students statistically significant 0.05.

Keywords: Tax knowledge, Planned behavior factor, Intention to pay personal income tax.

บทนำ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีที่มีความสำคัญในการเป็นแหล่งรายได้ของรัฐและเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยจัดสรรทรัพยากรของคนในสังคมให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น อันนำไปสู่การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ปัจจุบันระบบภาษีของไทยยังคงอิงหลักการจัดเก็บภาษีดั้งเดิม กล่าวคือ บุคคลที่มีเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น จึงมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษี โดยวิธีการประเมินตนเอง ซึ่งผู้เสียภาษีที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่แสดงเงินได้พึงประเมินทุกประเภทที่ได้รับไว้ในแบบแสดงรายการเสียภาษีและคำนวณความรับผิดในการเสียภาษีจากเงินได้ดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี (จิรศักดิ์ รอดจันทร์, 2559) ในขณะที่ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้พึงประเมินต่ำกว่าเกณฑ์จะได้รับยกเว้นไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการแต่อย่างใด โดยในปี พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรรวมทั้งสิ้นจำนวน 66,052,615 คน (สำนักทะเบียนกลาง, 2567) แต่มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90/ ภ.ง.ด.91) เพียง 11,803,476 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.87 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (กรมสรรพากร, 2567) และเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการปฏิรูประบบภาษีและสวัสดิการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนโดยเชื่อมฐานข้อมูลรายได้ประชาชนเข้าด้วยกัน รัฐบาลไทยมีแผนนำระบบภาษีเงินได้ติดลบ (Negative Income Tax) มาเริ่มใช้ในปี

พ.ศ. 2570 ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของระบบภาษีของไทย (กรมประชาสัมพันธ์, 2568) ซึ่งระบบภาษีเงินได้ติดลบมีแนวคิด คือ การให้รัฐจ่ายเงินสนับสนุนแก่ผู้มีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ภาษีขั้นต่ำ เพื่อเป็นกลไกในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบภาษี โดยประชาชนทุกคนจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีประจำปี ไม่ว่าจะมียรายได้ถึงเกณฑ์หรือไม่ก็ตาม จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและนักศึกษาที่กำลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ด้านการเงินและความรู้ความเข้าใจด้านภาษี ซึ่งการที่ประชาชนทุกคนต้องยื่นแบบฯ ในระบบ NIT ทำให้ “ความตั้งใจในการปฏิบัติตามภาษี” กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จของนโยบายนี้ ดังนั้น กลุ่มนักศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะประชาชนรุ่นใหม่ที่กำลังจะกลายเป็นแรงงานหลักของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี (Tax Knowledge) ทักษะ (Attitude) ของนักศึกษาในช่วงเวลาที่ระบบ NIT เริ่มบังคับใช้ อาจส่งผลกระทบยาวต่อพฤติกรรมกาปฏิบัติตามภาษี เมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างเต็มตัว

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. เพื่อทราบปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน
2. ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผน น่าจะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี

Musimenta (2020) กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี หมายถึง ระดับของการรับรู้หรือความเข้าใจของผู้เสียภาษีต่อกฎหมายภาษี สิทธิประโยชน์ วิธีคำนวณ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งรวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทเงินได้ที่ต้องนำมาคำนวณภาษี เงินได้ที่ได้รับยกเว้น บทลงโทษสำหรับการหลีกเลี่ยงภาษี และอัตราภาษีแบบก้าวหน้า ตามแนวคิดของจรัสศักดิ์ รอดจันทร์ (2559) ความรู้ภาษีเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติตามระบบภาษีแบบประเมินตนเอง (Self-Assessment) โดยบุคคลที่มีความรู้สูงจะมีแนวโน้มปฏิบัติตามกฎหมายมากกว่า เนื่องจากสามารถวางแผนภาษีได้อย่างถูกต้องและลดความเสี่ยงจากการถูกตรวจสอบ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี คือ ความรู้และความเข้าใจของผู้เสียภาษีเกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ที่กฎหมายภาษีกำหนดให้ เช่น การลดหย่อน การยกเว้น และสิทธิในการขอคืนภาษี ซึ่งช่วยให้ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และตระหนักถึงผลประโยชน์จากการปฏิบัติตามภาษี ส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะเสียภาษีมากขึ้น (กรมสรรพากร, 2568)

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ในการคำนวณจำนวนภาษีที่ผู้มีเงินได้ต้องชำระตามกฎหมาย ซึ่งจะคำนวณจากรายได้ทั้งหมดของผู้เสียภาษีและปรับลดตามค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน และสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่กฎหมายกำหนด แล้วนำรายได้สุทธิที่ได้ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีขั้นบันไดหรืออัตราภาษีตามประเภทเงินได้ โดยการหักค่าใช้จ่ายนั้นมี 2 แบบ คือ การหักค่าใช้จ่ายแบบเหมา หรือการหักค่าใช้จ่ายตามจริง (กรมสรรพากร, 2568)

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ คือ วิธีการหรือช่องทางที่ผู้เสียภาษีสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ทั้งข้อมูลเชิงกฎหมาย รายงานสถิติ คู่มือ หรือเอกสารแนะแนวต่าง ๆ เพื่อใช้วิเคราะห์ วางแผนภาษี หรือศึกษาหาความรู้ เช่น เว็บไซต์หลักของกรมสรรพากร (กรมสรรพากร, 2568)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยพฤติกรรมตามแผน

Ajzen (1991) เสนอว่าความตั้งใจ (Intention) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำนายพฤติกรรม ซึ่งถูกกำหนดโดยสามปัจจัยหลัก คือ

1. ทักษะคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) หมายถึง ระดับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น ๆ ว่าเป็นสิ่งที่ “ดีหรือไม่ดี” “เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม” หรือ “พึงกระทำหรือไม่พึงกระทำ” การมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมจะเพิ่มความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมนั้น

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) เป็นปัจจัยทางสังคมที่สะท้อนถึงแรงกดดันหรือความคาดหวังจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือสังคมโดยรวมว่าบุคคลควรหรือไม่ควรแสดงพฤติกรรมดังกล่าว ยิ่งบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าเห็นชอบหรือสนับสนุนมากเท่าใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากขึ้น

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) หมายถึง ระดับการรับรู้ของบุคคลต่อ “ความง่ายหรือความยาก” ในการกระทำพฤติกรรมนั้น โดยสะท้อนจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ตลอดจนสิ่งกีดขวางหรืออุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หากบุคคลรู้สึกว่าคุณค่ามีความสามารถ มีทรัพยากร หรือมีโอกาสเพียงพอในการกระทำ ย่อมมีแนวโน้มที่จะเกิดเจตนาและพฤติกรรมจริงมากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory: SCT)

Bandura (1986) อธิบายว่าพฤติกรรมมนุษย์เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นบทบาทของ ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการกำหนดพฤติกรรม Schunk (2012) ขยายความว่าทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้แบบสังเกต (Observational Learning) โดยบุคคลเรียนรู้พฤติกรรมจากการสังเกตผู้อื่นและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น หากเห็นว่าการเสียภาษีนำไปสู่ประโยชน์สังคมจะเพิ่ม Self-Efficacy ในการปฏิบัติตาม ในบริบทภาษีทฤษฎีนี้ชี้ว่าความรู้ภาษี (Cognitive Factors) และอิทธิพลทางสังคม (Environmental Factors) จะช่วยเพิ่ม Self-Efficacy ในการยื่นภาษี ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติตาม

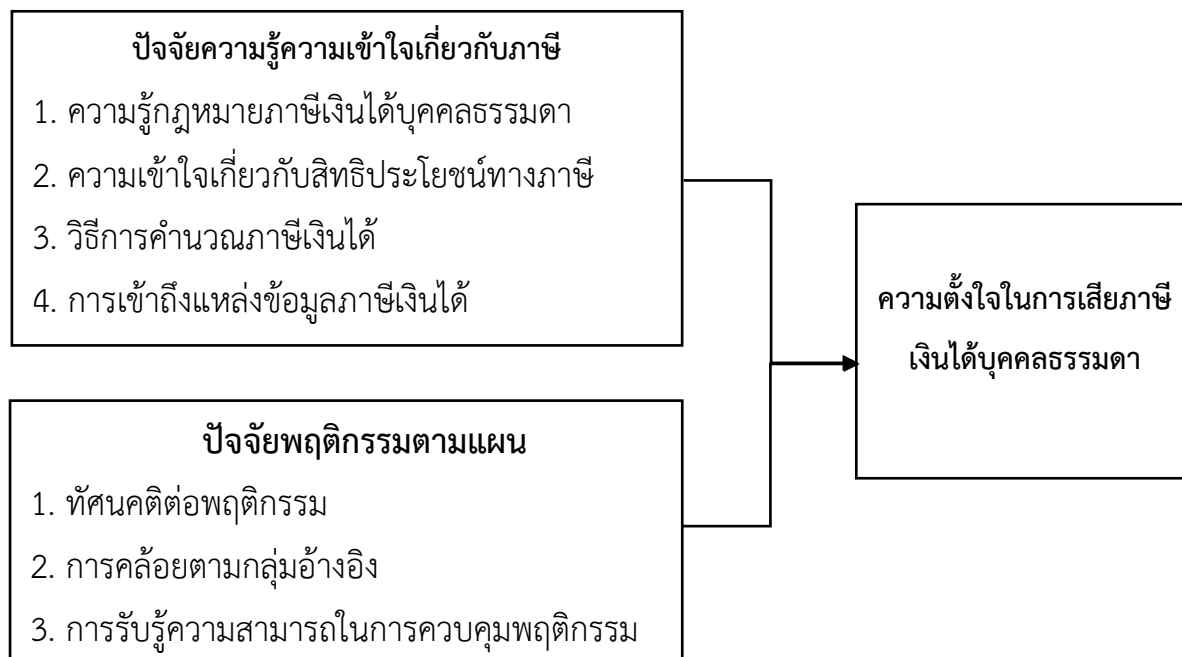
ทฤษฎีการป้องปราม (Deterrence Theory)

Becker (1968) ได้เสนอว่า การตัดสินใจกระทำผิดกฎหมายของบุคคล เช่น หลีกเลียงภาษี เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้เหตุผลเชิงเศรษฐศาสตร์ โดยเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับกับต้นทุนที่ต้องเสีย เช่น ความเสี่ยงที่จะถูกจับและลงโทษ หากบทลงโทษสูงและโอกาสถูกจับได้มาก จะลดพฤติกรรมหลีกเลียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non – Experimental research design) โดยเป็นการเก็บข้อมูลจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือสร้างขึ้นใหม่ โดยไม่ได้จัดการหรือควบคุมตัวแปรอิสระใด ๆ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) และการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษางานวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม พบว่า ค่า IOC ของข้อคำถามทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และสามารถนำไปใช้ทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.961 แสดงว่า ข้อคำถามมีระดับความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งสิ้นจำนวน 148,154 คน (สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2568) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane กำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยใช้รูปแบบการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และยินดีตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามถูกจัดทำในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาที่พบเห็นลิงก์แบบสอบถามสามารถตอบได้โดยสมัครใจ โดยไม่มีการจำกัดจำนวนผู้ตอบในแต่ละคณะ หรือชั้นปี

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์หรือประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ ชั้นปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งรายได้ รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การยื่นภาษี

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ปัจจัยพฤติกรรมตามแผนและความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ความตั้งใจเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การยื่นภาษี จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ T-test

2.2 ความตั้งใจเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำแนกตาม เพศ คณะ ชั้นปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งรายได้ รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผนที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธี Principal

Component Analysis ในการหาจำนวนขององค์ประกอบ (Factor) ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี จัดโครงสร้างในกลุ่มตัวแปรได้ 4 องค์ประกอบ ปัจจัยพฤติกรรม ตามแผน จัดโครงสร้างในกลุ่มตัวแปรได้ 3 องค์ประกอบ และความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา จัดโครงสร้างในกลุ่มตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นผู้หญิง ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม Generation Z คิดเป็นร้อยละ 74.0 นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ซึ่งรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่รับมาจาก ครอบครัว จำนวน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่เกิน 5,000 บาท ซึ่งและ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ในการยื่นภาษี คิดเป็นร้อยละ 88.3

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig	F	Sig
ค่าคงที่	1.353	0.035		0.000	1.000	62.054	0.000b*
ด้านความรู้กฎหมายภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา	-0.021	0.037	-0.021	-0.560	0.575		
ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทาง ภาษี	0.251	0.065	0.251	3.858	0.000*		
วิธีการคำนวณภาษีเงินได้	-0.317	0.066	-0.317	-4.804	0.000*		
การเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้	0.176	0.051	0.176	3.420	0.001*		
ทัศนคติต่อพฤติกรรม	0.352	0.052	0.352	6.835	0.000*		
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.181	0.054	0.181	3.321	0.001*		
การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรม	0.185	0.058	0.185	3.210	0.001*		

$R = 0.725$, $R^2 = 0.526$, $SEE = 0.517$, $F = 62.054$, *Sig < 0.05, $p < 0.001$

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ พบว่า มีตัวแปรอิสระจำนวน 6 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีผลสูงสุด คือ ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.352 ,ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.251,การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.185 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.181, การเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.176 ในขณะที่ตัวแปรวิธีการคำนวณภาษีเงินได้มีอิทธิพลเชิงลบ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.317 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.725 และโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ร้อยละ 52.6 และมีค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ของการพยากรณ์ที่ ± 0.035 ซึ่งสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Y = 0.352 (\text{ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม}) + (-0.317) (\text{ด้านวิธีการคำนวณภาษีเงินได้}) \\ + 0.251 (\text{ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์}) + 0.185 (\text{ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม}) + 0.181 (\text{ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง}) \\ + 0.176 (\text{ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้})$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ ชั้นปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งรายได้ รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์การยื่นภาษี ต่างกัน มีความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและปัจจัยพฤติกรรมตามแผนที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ตัวแปรต้นทั้งสองกลุ่มปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการเสียภาษีได้ร้อยละ 52.6 โดยด้านที่มีอิทธิพลเชิงบวกและเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

ปัจจัยด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม พบว่า หากสามารถสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม โดยมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.352 ซึ่งนักศึกษามีระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญสูงสุดกับการเสียภาษีถือเป็นเรื่องที่ถูกต้องและเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ซึ่งผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา บุญโถม และวัชร เชียงกุล (2564) ที่พบว่า ทัศนคติเชิงบวกนำไปสู่ความตั้งใจสูงในการ

ปฏิบัติพฤติกรรมและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shahrudin et al. (2023) ที่พบว่า ทักษะการเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อความตั้งใจปฏิบัติตามภาษี

ปัจจัยด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี พบว่า หากสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม โดยมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.251 ซึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญสูงสุดกับสิทธิในการหักค่าลดหย่อนสำหรับตนเองและคู่สมรส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา นิลรัตนานนท์ (2567) ซึ่งระบุว่า ความรู้ในสิทธิประโยชน์ทางภาษี มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ ด้านลดโอกาสตรวจสอบ ด้านความถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยประมวลรัษฎากร และด้านการลดการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุด

ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม พบว่า หากสามารถสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม โดยมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.185 ซึ่งนักศึกษามีระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญสูงสุดกับการที่การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยตนเองเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวรรณ เกตุแก้ว (2567) ที่พบว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจในการเสียภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง พบว่า หากสามารถสร้างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม โดยมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.181 ซึ่งนักศึกษามีระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญสูงสุดกับการที่คนที่เคารพส่วนใหญ่เชื่อว่าบุคคลที่มีรายได้ควรเสียภาษีอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kurnia E. & Khomsiyah, S. (2023) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Understanding Gen Z Tax Compliance behavior ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มอ้างอิงอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจและพฤติกรรมปฏิบัติตามภาษี

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ พบว่า หากมีช่องทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตาม โดยมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.176 ซึ่งนักศึกษามีระดับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญสูงสุดกับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น เว็บไซต์ของกรมสรรพากร ซึ่งตรงกับงานวิจัยของโชคชัย เดชรอด (2564) พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภาษีอากรจากการอบรมจากส่วนราชการหรือต้นสังกัดจะมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับสูงมากกว่าการรับข้อมูลข่าวสารช่องทางอื่น ๆ

ปัจจัยด้านวิธีการคำนวณภาษีเงินได้ พบว่า หากนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงรู้วิธีการคำนวณภาษีเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลง โดยมีอิทธิพลเชิงลบอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.317 ซึ่งนักศึกษามีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการคำนวณภาษีเงินได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญกับการคำนวณเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม มากเป็นอันดับหนึ่ง โดยให้ความสำคัญกับการเสียภาษีถือเป็นเรื่องที่ต้องและเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าเมื่อนักศึกษามีทัศนคติเชิงบวก (เห็นด้วยหรือรู้สึกดี) ต่อการเสียภาษี ความตั้งใจในการเสียภาษีก็เพิ่มขึ้น เนื่องจากทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีช่วยสร้างความรับผิดชอบทางสังคมและความตระหนักรู้ถึงบทบาทของตนเองในฐานะพลเมืองที่ดี ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้างและส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการเสียภาษี โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ปลูกฝังความรู้ให้กับกลุ่มนักศึกษาและประชาชนทุกคน เพื่อปรับทัศนคติและสร้างการรับรู้เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักด้านการเสียภาษีเพื่อเป็นบรรทัดฐานให้กับสังคม ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการจัดกิจกรรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์การอบรม หรือโครงการรณรงค์ที่เน้นบทบาทของการเสียภาษีในการพัฒนาประเทศ

ปัจจัยรองลงมา คือ ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยให้ความสำคัญกับสิทธิในการหักค่าลดหย่อนสำหรับตนเองและคู่สมรส มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่านักศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ที่กฎหมายภาษีกำหนดให้ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และตระหนักถึงผลประโยชน์จากการปฏิบัติตามภาษี ส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะเสียภาษีมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ผ่านการจัดอบรม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์หรือสื่อสิ่งพิมพ์ และการเผยแพร่คู่มือหรือแนวทางการใช้สิทธิทางภาษีอย่างชัดเจนและเข้าถึงง่าย

ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม โดยให้ความสำคัญกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า หากนักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถ มีทรัพยากร หรือรู้ขั้นตอนที่สะดวกในการจัดการเรื่องภาษีได้ง่าย นักศึกษาจะมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้องและสะดวก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ประชาชน โดยเฉพาะนักศึกษา มีความรู้และความเข้าใจในขั้นตอนการยื่นภาษี รวมทั้งจัดให้มีเครื่องมือหรือช่องทางที่สะดวก เช่น ระบบออนไลน์ คู่มือการกรอกภาษี หรือการให้คำปรึกษา จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ส่งผลให้เกิดความสนใจและตั้งใจในการเสียภาษีมากขึ้น

ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยให้ความสำคัญกับการที่คนที่เคารพส่วนใหญ่เชื่อว่าบุคคลที่มีรายได้ควรเสียภาษีอย่างถูกต้อง มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากบุคคลหรือกลุ่มอ้างอิงที่ตนเคารพหรือยึดถือเป็นแบบอย่าง การที่นักศึกษา ตระหนักว่าคนรอบข้างหรือผู้ที่เคารพเห็นความสำคัญของการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจทางสังคมในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีและเพิ่มความตั้งใจในการเสียภาษีของตนเอง ดังนั้น การรณรงค์หรือสร้างความตระหนักเกี่ยวกับภาษี ควรเน้นบทบาทของกลุ่มอ้างอิงที่มีภาพลักษณ์ดีในสังคม เช่น ดารานักแสดง หรือบุคคลสาธารณะที่เสียภาษีอย่างถูกต้อง เป็นเครื่องมือสื่อสารให้เกิดภาพชัดเจนว่า “การเสียภาษีคือพฤติกรรมที่ยอมรับได้ในสังคม”

ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีเงินได้ โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น เว็บไซต์ของกรมสรรพากร มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษามีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษีที่น่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ทางภาษีอย่างถูกต้อง ส่งผลให้สามารถวางแผนการเสียภาษีและใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้อย่างเหมาะสม และการเข้าถึงข้อมูลที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือยังช่วยลดความสับสนหรือความไม่มั่นใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอีกด้วย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์ คู่มือสำหรับนักศึกษา หรือช่องทางให้คำปรึกษาแบบง่ายและสะดวก เพื่อสนับสนุนการสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี ในกลุ่มนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

และปัจจัยสุดท้าย คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ด้านวิธีการคำนวณภาษี โดยให้ความสำคัญกับการคำนวณเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน มากที่สุด แต่มีอิทธิพลเชิงลบต่อความตั้งใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษารู้สึกว่าการคำนวณภาษีมีความซับซ้อนและยุ่งยาก อาจทำให้นักศึกษามีความรู้สึกละเลย “หลีกเลี่ยง” หรือ “ไม่มั่นใจ” ดังนั้น ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีมาตรการหรือควรปรับปรุงวิธีการสื่อสารการคำนวณภาษีให้ง่ายขึ้น กรมสรรพากรควรพัฒนาระบบ E-filing หรือเครื่องมือช่วยคำนวณ

ให้มีความเรียบง่าย (User-friendly) และลดขั้นตอนความซับซ้อนในการกรอกข้อมูลให้มากที่สุด เพื่อเพิ่มการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของผู้เสียภาษีรุ่นใหม่ หากกรมสรรพากรสามารถทำให้วิธีการคำนวณภาษีที่เป็นเรื่องยุ่งยากและซับซ้อน กลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและสามารถคำนวณได้ด้วยตนเอง การดำเนินการข้างต้นจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของผู้เสียภาษีของนักศึกษา และคนรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อพวกเขาารู้สึกว่ากระบวนการไม่ยุ่งยาก มีเครื่องมือที่ดี และมีแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ พวกเขาก็จะมีความรู้สึกมั่นใจว่าสามารถจัดการเรื่องภาษีได้ด้วยตนเอง ก็จะเป็นการเพิ่มความตั้งใจในการเสียภาษีสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมสรรพากรและกระทรวงศึกษาธิการ ควรทำงานร่วมกันในการสร้างความเข้าใจ ทักษะคิด และระบบภาษีที่เป็นมิตรกับคนรุ่นใหม่ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของภาษี ให้เห็นว่าการเสียภาษี คือ การร่วมพัฒนาประเทศ และสมัครใจปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอย่างต่อเนื่องในอนาคต เช่น จัดกิจกรรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การอบรม หรือโครงการรณรงค์ที่เน้นบทบาทของการเสียภาษีในการพัฒนาประเทศ พัฒนาระบบ E-filing หรือเครื่องมือช่วยคำนวณให้มีความเรียบง่าย (User-friendly) และลดขั้นตอนความซับซ้อนในการกรอกข้อมูลให้มากที่สุด ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์ คู่มือสำหรับนักศึกษา หรือช่องทางให้คำปรึกษาแบบง่ายและสะดวก รวมทั้งนำเสนอบุคคลต้นแบบ เช่น ดารา หรืออินฟลูเอนเซอร์ เป็นผู้รณรงค์ให้เห็นว่าการเสียภาษีคือพฤติกรรมที่น่าชื่นชม เพื่อเพิ่มการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังนักศึกษาจบใหม่หรือพนักงานวัยเริ่มต้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษากับกลุ่มทำงานจริง โดยใช้แบบผสมผสาน (Mixed Methods) เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกจากสัมภาษณ์
2. เพิ่มตัวแปรอื่น เช่น ความไว้วางใจต่อรัฐ ความโปร่งใสในการใช้จ่ายภาษี หรือความยุติธรรมของระบบภาษี เพื่ออธิบายความแปรปรวนที่เหลือร้อยละ 47.4
3. ศึกษาความแตกต่างระหว่างความรู้เชิงกฎหมายกับความเข้าใจเชิงปฏิบัติ โดยใช้เครื่องมือวัดที่ละเอียดขึ้น เช่น การทดสอบความรู้จริงแทนการประเมินตนเอง
4. ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือโฟกัสกรุ๊ป เพื่อสำรวจเหตุผลที่วิธีการคำนวณภาษีมีอิทธิพลเชิงลบ และหาแนวทางแก้ไข

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2568). “คลัง” เงินหน้าใช้ “Negative Income Tax” คนไทยต้องยื่นภาษี
ทุกคน เริ่มปี 70 คัดกรองสวัสดิการแม่นยำเป็นธรรม. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก
<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/415447>
- กรมสรรพากร. (2567). ข้อมูลแยกเพศผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา . สืบค้น
เมื่อ 2 ตุลาคม 2568, จาก https://www.rd.go.th/62748.html?utm_source
- กรมสรรพากร. (2568). ความรู้เรื่องภาษีที่บุคคลธรรมดาควรทราบ. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568,
จาก <https://www.rd.go.th/62337.html>
- ชนิษฐา นิลรัตนานนท์. (2567). การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อสิทธิประโยชน์สูงสุด.
วารสารบัญชีและการเงิน, 20(1), 78–92.
- จิรศักดิ์ รอดจันทร์. (2559). วิธีการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ: ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปวิธีการเสียภาษี
โดยวิธีการประเมินตนเอง. วารสารสุทธิปริทัศน์. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2568, จาก
https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPU_Suthiparithat_Journal/article/view/244053
- วรัญพงค์ บุญศิริธรรมชัย. (2568). ความตั้งใจปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
นอกเหนือจากภาษีเงินได้จากการจ้างแรงงาน กรณีศึกษาพนักงานไอที. สืบค้นเมื่อ
14 ตุลาคม 2568, จาก [https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npuj/article/view/](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npuj/article/view/289555/190336)
289555/190336
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). บทความ “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา :
แหล่งรายได้รัฐ และเครื่องมือลดความเหลื่อมล้ำ”. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก
[https://www.nesdc.go.th/wordpress/wpcontent/uploads/2025/06/2565_](https://www.nesdc.go.th/wordpress/wpcontent/uploads/2025/06/2565_article_q4_004.pdf)
article_q4_004.pdf.
- สำนักทะเบียนกลาง. (2567). “ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร
ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566”. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568,
จาก [https://www.dopa.go.th/assets/modules/news/uploads/4d821eb3d37](https://www.dopa.go.th/assets/modules/news/uploads/4d821eb3d37fd51bddb82b64c1192db165c5d50614ea1932230017044122085.pdf)
fd51bddb82b64c1192db165c5d50614ea1932230017044122085.pdf
- สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2568). ตารางแสดง
จำนวนนักศึกษาที่มีสถานภาพการเป็นนักศึกษา ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ประจำปีภาค 1
ปีการศึกษา 2568 จำแนกตามคณะ ชั้นปีการศึกษา และเพศ. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2568,
จาก http://www.regis.ru.ac.th/stat/20250925_FM17D3Status_168.pdf

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and*

Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Process*, 50(2), 179-211. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก https://www.researchgate.net/publication/272790646_The_Theory_of_Planned_Behavior

Bandura, A. (1986). Social cognitive theory (pp. 349–370). In P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.), *Handbook of theories of social psychology* (Vol. 1). SAGE Publications. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก [http://www.personpsy.org/uploadfiles/file/books/Handbook%20of%20Theories%20of%20Social%20Psychology%20Volume%20One%20\(Paul%20A.%20M.%20Van%20Lange,%20Arie%20W.%20Kruglanski%20etc.\)%20\(Z-Library\)\(1\).pd](http://www.personpsy.org/uploadfiles/file/books/Handbook%20of%20Theories%20of%20Social%20Psychology%20Volume%20One%20(Paul%20A.%20M.%20Van%20Lange,%20Arie%20W.%20Kruglanski%20etc.)%20(Z-Library)(1).pd)

Becker, G. (1968). Crime and punishment: An economic approach. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169–217. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568. จาก <https://doi.org/10.1086/259394>

Nurdiani, N., & Sari, M. (2023). the influence of tax knowledge on tax compliance intention: Evidence from Indonesia. *Journal of Tax Administration* 9(2), 45–60. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2568. จาก <https://doi.org/10.1016/j.jota.2023.02.003>